

straža pri novem mestu,
12. oktober 1984
leto XXII
številka 14

glasilo delovne
organizacije

novoles

Glasilo „NOVOLES“ ureja uredniški odbor: Alfonz Šterbenc (glavni in odgovorni urednik), Vladimir Bajc, Ivan Balog, Marjan Grabnar, Alenka Gorše, Vanja Kastelic, Mladen Majster, Jadran Šnidaršič, Marko Švent, Igor Vizjak; Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat n. sol. o. Novo mesto — Straža. Naklada 2950 izvodov. Stavek, filmi in montaža: DITC, TOZD Grafika. Tisk: Tiskarna Novo mesto. Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421/72 z dne 31. januarja 1978.

Razprava o novem visokošolskem programu lesarstva

Kaj prinašajo novi visokošolski programi lesarstva

Novoles ima trenutno v šolanju 118 študentov lesne stroke. O tega jih 96 redno študira in 22 izredno (ob delu). V srednjem programu lesne stroke obiskuje 83 učencev, 9 učencev se uči za lesarja — tehnika (od tega eden ob delu), za inženirja lesarstva se uči 21 učencev (vsi študirajo ob delu), fakulteto lesarstva (dipl. ing. lesarstva) obiskujejo štirje študentje (vsi študirajo redno). Po teh podatkih sodeč daje Novoles v zadnjem času dokajšen povdarek strokovnemu znanju. Pomembno pa je, da tudi šole producirajo take kadre, ki bodo kaj znali in v konkretni situaciji koristili Novolesu.

Z letošnjim šolskim letom končuje prva generacija srednješolcev učenje v usmerjenem izobraževanju. Ta naj bi se v prihodnjem letu vpisala v različne programe višjega in visokošolskega študija, zato je potrebno do naslednjega vpisa tudi vskladiti višji in visokošolski študij v smislu usmerjenega izobraževanja. Med prvimi je torej usklajen program kot predlog pripravila lesna fakulteta. O njem smo 2. 10. 1984 razpravljali tudi v Novolesu. Delovni sestanek, katerega bi morali prisostvovati vsi, ki lahko karkoli rečejo o študiju lesarstva sedaj in v bodoče v Dolenjski regiji (mislimo lesne OZD) je izvenel kot dialog med Novolesom in predlagatelji programa, kar zopet potrjuje že ugotovljeno dejstvo, da je med šolami in OZD-i zelo ostra in natančna delitev dela, v kateri so šole zadolžene

za »produciranje« strokovnjakov, OZD-i pa za »produciranje« proizvodov in da je zahteva po prekrivanju prakse in znanosti ali mileje rečeno znanja samo izrečena ne pa tudi spoznana. Visokošolski program lesarstva naj bi ocenili predvsem z naslednjih vidikov: Koliko pripomore k dvigu kvalitete visokošolskega izobraževanja, koliko omogoča dostopnost izobraževanja za vso sposobno mladino, koliko omogoča dostopnost (koliko bodo programi usposabljali za delo, kolikšne so materialne možnosti za uvedbo reforme.

Prostora za nekonstruktivne in neumesne kritike po sprejetju programov naj ne bi bilo, saj potem, ko naj bi se dogovorili in programe sprejeli, predstoji predvsem delo.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Ta čas

*Prišel je torej tisti čas,
ko v gorici vriskal bom na glas,
ko grojzdek trgal bom vesel,
ko moštek spet bom piti smel ...*

*A kaj, ko vreme nam ne da,
da moč in sladkor bi bila ...
Zdaj pili bomo čudno reč —
bog daj — le letos — in nič več!*

Razprava o novem visokošolskem programu lesarstva

(Nadaljevanje s 1. str.)

Katere novosti prinašajo novi programi?

1. Višješolski študij lesarstva se organizira kot redni študij (sedaj je bil organiziran kot študij iz dela)
2. Študij lesarstva je usmerjen predvsem v finalno usmeritev in širok profil lesarja (specializacija naj bi se odvijala v okviru podiplomskega študija).
3. Vpis na višješolski in visokošolski študij je direkten po končani V. stopnji srednjega usmerjenega izobraževanja za lesarje (lesni tehnik), za ostale indirekten (opraviti morajo sprejemni izpit in to ne več iz splošnih predmetov kot so fizika, kemija, matematika, temveč strokovnih — lesarskih predmetov).
4. Dosedanji predmetnik je vseboval 48% splošnih predmetov, predlaga pa se povečanje deleža strokovnih predmetov in zmanjšanje splošnih na 39,1%, kar je sicer več kot na lesni fakulteti v Zagrebu in Beogradu in manj kot v ZR Nemčiji. Med strokovnimi predmeti je precej sprememb. Dodana so poglavja iz konstrukcij v lesarstvu in oblikovanja, povečal se je fond ur za lesno strojništvo ipd. Programi zahtevajo spoten sistem študija s stalnim preverjanjem znanja, vsebinsko pa so zasnovani tako, da silijo študente od učenja k študiju.

V razpravi so bile izpostavljene zlasti naslednje dobroznamerne in v praksi spoznane pomanjkljivosti dosednjega študija lesarjev inženirjev in diplomiranih inženirjev:

- brez znanja tujega jezika (nemščine in angleščine) lesarski strokovnjaki ne morejo delati, saj je večina boljše strokovne literature, novih tehnologij, strojne opreme in materialov za obdelavo lesa napisanih, prenesenih ali uvoženih iz

dežel, kjer se govorita omenjena jezika.

- v programih manjkajo dobre »terenske vaje« (vaje v OZD, ki so včasih trajale 3 mesece, danes pa samo še 3 dni, tako, da si študentje bolj zapomnijo OZD po dobri ali slabi malici kot pa po novi tehnologiji, programih in organizaciji dela,
- močno je bil izpostavljen problem mejnih področij med lesarsko stroko in ostalimi strokami, ki jih lesar ne obvlada, mora pa jih poznati, da bi bil lahko sogovornik strojniku, ekonomistu, gozdarju, oblikovalcu komercialistu.

Ugotovljeno je bilo, da je ta problem preslabo obdelan in ga je potrebno kot tehten predlog upoštevati.

- študentu je potrebno zagotoviti (v okviru posameznih sklopov predmetov, pa tudi sicer), da se v času študija seznanijo z lesarstvom ne samo teoretično, temveč da si lahko novosti ogleda tako doma (v Jugoslaviji) kot v tujini.
- razmisliti je potrebno o tem, da se za študente lesarstva v prihodnje zahteva, tako kot to nekatere fakultete že počno v okviru študijske obveznosti obvezna praksa po točno določenem programu, ki ga predpiše fakulteta.

Kljub skromni udeležbi na srečanju ob predstavitvi lesarskih visoko in višješolskih programov ni manjkalo koristnih predlogov in pobud. Ob koncu je stekel pogovor tudi o materialnih in kadrovskih možnostih naše visokošolske institucije. Ugotovljeno je, da se sicer materialni pogoji izboljšujejo, gradi se nova šola, problem je sicer, ker v njej še ne bo laboratorijev, da pa so kadrovski pogoji vse prej kot zavidanja vredni. Predavateljev je premalo, med osnovno dejavnost jim sodi poleg predavanja iskanje financ potrebnih za dejavnost šole in OD delavcev in še kaj, kar ne sodi direktno v pedagoško delo.

Dolgoletno uspešno sodelovanje je tudi pisмено potrjeno ..GG in NOVOLES še naprej z roko v roki ...

Samoupravni sporazum o poslovnotehničnem sodelovanju z Gozdnim gospodarstvom smo tudi formalno podpisali.

Z gozdarji podpisan sporazum

V petek 28. 9. 1984 je bila v Dolenjskih Toplicah skromna a za Novoles in Gozdno gospodarstvo nadvse pomembna slovesnost. Zbrali so se predstavniki GG in NOVOLE-a ter vidnejši predstavniki družbenopolitičnega življenja na Dolenjskem, da bi bili priča formalnemu podpisu zgoraj navedenega samoupravnega sporazuma.

O vsebini, namenu in pomenu podpisanega samoupravnega sporazuma o poslovnotehničnem sodelovanju smo v našem glasilu že pisali. Zato tega ne bomo ponavljali. Omenimo pa naj misli, ki so jih ob tej priliki izrekli predstavniki obeh podjetij in družbenopolitičnih organizacij Dolenjske.

Bajuk Janez, predsednik kolegijskega poslovnega organa NOVOLES-a, je v svojem nagovoru poudaril, da podpis sporazuma naj ne bi bila zgolj gola formalnost, ampak naj bi predstavljal trden temelj zglednih odnosov, ki so se med GG in NOVOLES-om stale že v preteklosti. »NOVOLES je na pragu 40-letnice razvoja in vseskozi je sodeloval z GG Novo mesto«, je poudaril tov. Bajuk, »na stotisoče kubikov lesa je šlo skozi faze od pravih lesa pa tja do njegove predelave v lične gugalnike, pohištvo in drugo. S ponosom se lahko torej oziramo na preteklost, ki je bila v znamenju tesnega sodelovanja. Če tega

ne bi bilo, bi najbrž bil tudi razvoj dolenjske regije drugačen, slabši. Dati moramo torej priznanje vsem strategom, ki so to pot načrtovali in ki je vodila obilne sadove. Od bodočnosti si ometamo torej še boljše rezultate, ki jih od nas pričakuje tako ožji kot tudi širši prostor naše domovine.«

Petrič Jože, direktor Gozdnega gospodarstva Novo mesto, je v svojem nagovoru poudaril, da je sporazum dobra osnova za nadaljevanje poglobljeno sodelovanje med GG in NOVOLES-om. Pripomnil je, da NOVOLES kvalitetno izkorišča surovino GG in na ta način ustvarja izdaten devizni priliv, ki še kako koristi našemu gospodarstvu. Nadalje je tov. Petrič poudaril, da je GG Novo mesto najbolj »bukov« v hosti in NOVOLES podjetje z najbolj »bukovo« proizvodnjo. Torej obe OZD se odlično izpopolnjujeta.

Gabrič Boris, medobčinski svet ZKS za Dolenjsko, je izrazil zadovoljstvo ob podpisu sporazuma in poudaril, da je na Dolenjskem primer dohodkovnih reproverig med podjetji prvi in najbi služil za zgled in vzpodbudo tudi drugim.

Vsi prisotni so si bili edini, da bo sporazum zgolj mrtev papir, če ga obe podjetji ne bosta izgrajevali in dosledno izvajali.

A. Š.

Plan samoupravnih aktivnosti v oktobru

V mesecu oktobru bomo imeli zopet veliko samoupravnih aktivnosti, zato je prav, da vse delavce na to opozorimo.

Do danes imamo evidenti-rane naslednje zadeve:

- devet mesečni obračun
- plan za četrto trimesečje
- dopolnitev samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev v TOZD LIPA
- SaS o ureditvi TOZD in TOZD BLP v zvezi s Slovenia Boiss

— SaS o ureditvi odnosov med TOZD in TOZD BLP v zvezi s SK Products

— SaS o skupnih izhodiščih in nekaterih osnovah za razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za OD in skupno porabo v lesarstvu

— Pravilnik o počitniških kapacitetah

— SaS o poslovno tehničnem sodelovanju z OZ Hrast Novo mesto

— SaS o dolgoročnem poslovno tehničnem sodelovanju z DIP Ogulin

— SaS Ljubljanske banke — združevanje deviz.

V nadaljevanju vam bomo na kratko prikazali bistvo zadev.

Devet mesečni obračun in plan za četrto trimesečje je ustaljena zadeva in nič bistveno novega. Z dopolnitvami samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev v TOZD LIPA želimo zavezati TOZD Lipo, ki bo postala ena pomembnih kooperacijskih TOZD za naše lesne TOZD, k spoštovanju dogovorjenih proizvodnih planov. Kar zadeva SaS, ki urejajo odnose med TOZD BLP in proizvodnimi TOZD, gre za dokončno ureditev poslovanja podjetij v tujini.

SaS o skupnih izhodiščih in nekaterih osnovah za razpore-

janje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za OD je pripravljen s strani republiških organov in v bistvu zamenjuje dosedanje letne dogovore o razporejanju dohodka. V strokovnih službah smatramo, da imamo v naših samoupravnih splošnih aktih zadeve usklajene.

Pravilnik o počitniških kapacitetah so DS TOZD v vseh TOZD razen TOZD TAP sprejeli in gre za usklajevanje.

SaS o poslovno tehničnem sodelovanju z OZ Hrast ureja odnose med Novolesom in Hrastom predvsem na finančnem področju.

SaS o dolgoročnem poslovno tehničnem sodelovanju z DIP Ogulin ureja odnose na področju dobave surovin in sovlaganje v razvoj proizvodnje v DIP-u.

SaS Ljubljanske banke za združevanje 5% deviz ureja odstop deviz v višini 5% za nekatere investicije, ki so bile izgrajene v Sloveniji, sedaj pa devizno bremenijo Gospodarsko banko Ljubljana. V lesni industriji in tudi v Novolesu menimo, da takšne zadeve ne morejo nositi samo izvozniki, ampak celotno združeno delo Slovenije, zato zaenkrat takšen sporazum ne podpiramo.

Rokovno smo dogovorjeni, da bi aktivnosti potekale takole:

8. 10. seja kolegijskega poslovnega organa

9. 10. seja poslovnega odbora

15. do 17. 10. sindikalna konferenca

18. do 24. 10. seje DS TOZD in DSSS

25. do 30. 10. samoupravne delovne skupine oz. zbor delavcev

31. 10. seja delavskega sveta DO.

M. G.

Obisk delegacije lesarjev Jugoslavije

?

VI SPRAŠUJETE MI ODGOVARJAMO

Vprašanje: Izobraževal sem se ob delu in dosegel višjo stopnjo izobrazbe. Zdaj me mislijo prerazporediti na druga, zahtevnejša dela, vendar kot pripravnika. Ali je to prav, ko pa sem že bil v delovnem razmerju. Slišal sem namreč, da je pripravnik lahko le tisti, ki se prvič zaposli.

J. Z.

Odgovor: Osnovni namen pripravništva je, da si delavec v času izobraževanja pridobljena splošna strokovno teoretična pa tudi nekatera praktična znanja dopolni še z manjkajočimi praktičnimi izkušnjami. Pri presoji, ali je pripravništvo potrebno ali ne, je bistvena usposobljenost za samostojno delo! Za katera dela in naloge je potrebno pripravništvo, mora biti določeno v razvidu del in nalog, ob pogoju, da bo delavec ta dela začel opravljati prvič. Tako mora biti pripravnik delavec, ki je bil že zaposlen, vendar v drugi stroki, ali delavec, ki se je z izobraževanjem ob delu pridobil višjo stopnjo izobrazbe v stroki, ki je različna od stroke, v kateri je doslej delal, ali pa tudi delavec, ki si je z nadaljnjim izobraževanjem pridobil višjo stopnjo izobrazbe v svoji stroki in je zaradi tega razporejen k drugim ustreznim (bolj zahtevnim delom), za katere pa se v okviru izobraževalnega programa ni praktično usposabljal. Če torej za dela, na katera vas nameravajo razporediti, nimate praktičnih znanj in izkušenj, boste nanje razporejeni kot pripravnik, dasi ste že bili v delovnem razmerju oz. že delate.

Služba družbenega knjigovodstva podružnica Novo mesto praznovala jubilej — 25-letnico svojega obstoja

Kadar se srečamo z zgoraj navedeno službo, ki jo običajno imenujemo kar SDK, naj spreleti čuden občutek kontrole, odtujenosti itd. Zato naj ne bo odveč, če vam dragi bralci, nekoliko поблиže predstavimo to službo in spoznali bomo, da je to prepotreben družbeni organ, ki ga pravgotovo ne bi smeli naslavljati z negativnimi predznaki.

SDK je strokovna služba, ki je neposredno podrejena skupščini SFRJ in opravlja naslednje funkcije:

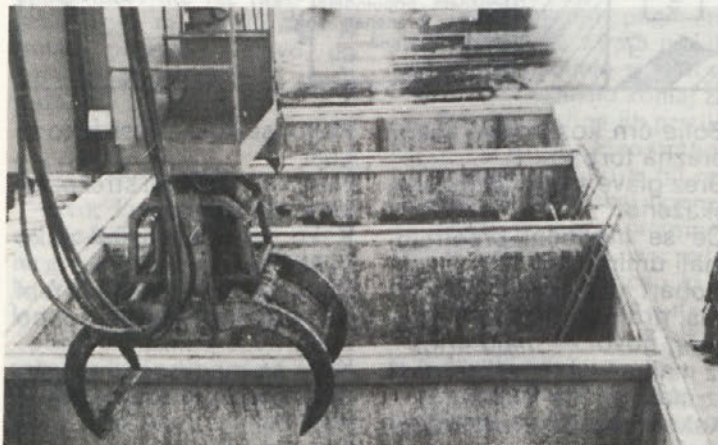
— opravlja plačilni promet v državi za uporabnike družbenih sredstev z evidencami o gibanju družbenih sredstev

— informativno analitično dejavnost

— opravlja nadzor nad zakonitostjo razpolaganja z družbenimi sredstvi in izpolnjevanjem obveznosti z vključno ekonomsko-fizično revizijo.

Podružnica SDK Novo mesto opravlja funkcije za uporabnike 4 občin. V njej združuje delo 132 delavcev, ki so organizirani tudi v treh ekspoziturah: Črnomelj, Metlika in Trebnje.

Podružnica opravlja vse funkcije SDK razen ekonomsko finančne revizije. Za ilustracijo o njenem delu naj navedemo nekaj drobcev iz njenega obsega dela. V lanskem letu je na primer obdelala nad 4 milijone plačilnih nalogov, izdelanih je bilo 59 analitsko—informativnih publikacij, opravljenih je bilo 201 inšpekcijskih ogledov itd. Marljivost in strokovnost te službe je več kot izpričana in družbeno koristna.

Obnova parilnih jam v tozd TVP

ALI ŽE VESTE

da so delavci našega Salona pohištva z udarniškim delom sami prebelili prostore salona, povrhu pa še del fasade na stavbi BLP na Cesti herojev?

da vesplošni jugoslovanski izvoz vse bolj dobiva naduho, saj je je redno za dva odstotka manjši in bi bil še bolj nebogljen, če Jugoslovani ne bi izvažali tudi stvari, ki jih sicer sami hudo potrebujemo (koruzo, nafto, jeklo in pod.)

da potekajo dela v Radotovičih v redu in da je za 24. novembra letos predvidena otvoritev novega obrata kerakrila, za katerega smo zasadili prve lopate prav novembra lani?

da so Pionirjevci pri gradnji nove stavbe med sedanjem »upravo« in računovodstvom že prilezli iz tal?

da je delavcem straške Žage varnost kaj malo mar, saj zaradi malice nekateri tvegajo tudi življenje. Nekateri delavci vključ opozorilom dan za dnem v menzo uhajajo prek tirov in pod žerjavi ter plezajo čez dva metra visoke ovire in dobesedno izživajo nesrečo. Sicer pa, dober tek!

kakšen odgovor je oni dan dobil naš sodelavec, ko je vprašal, kako kaj »teče« v Centralnem skladišču materiala? O, teče, teče, od zgoraj skozi streho in s strani skozi lesene stene. Nastrada pa vsakladiščen kovinski material, ki rjavi.

CIROZA JETER (zgrbančenje jeter)

Ciroza jeter je prekomerno razmnoževanje jetrnega vezivnega tkiva v škodo jetrnih celic. Vsled tega je dejavnost jeter prizadeta, zgrbančenje jeter nadalje prizadene tudi jetrni obtok, vsled česar se kri zaustavlja v dojetrni veni. K motnjam veliko pripomore tudi prezgodnje vstajanje iz bolniške postelje po vnetju jeter, napake v dieti, predvsem pa strupi, med njimi najbolj alkohol.

Slovenski pregovori in reki

Ako slepec slepca vodi, padeta oba v jamo.
Babe, pipca in konja ne posojaj sosedu.
Ako hočeš veliko let šteti, moraš od mladega zmerno živeti.
Ako hočeš koga spoznati, daj mu oblast
Bedak zna več vprašati, kot sedem modrijanov odgovoriti.

Bolje črn kos kruha, kakor prazna torba
Brez glave storjeno, gotovo skaženo.
Če se mogočni prepirajo, mali umirajo.
Dobert glas gre v deveto vas, grd pa v deveto deželo
Dolg govor — malo prida
Iz majhne iskre, velik ogenj
Iz malega rste veliko
Kakor se daruje, tako se varčuje
Pamet je boljša kot žamet

Kakor se kosa brusi, tako se kosi
Kakor se koscem streže, tako jim kosa reže
Kakor si boš postlal, tako boš spal
Kakor ti meni, tako jaz tebi
Kar svet ima zdaj skrito, bo enkrat vse odkrito
Kdor se med bogatimi vse-de, mora svoj prav v malhi obdržati
Od vsake klevete nekaj ostane

Z obiska po Krškem koncu

Zadnjega petka se je sonce že zjutraj prismejal izza Gorjancev in obetalo čudovit dan. Nebo je bilo kot umito in kazalo je, da se črnogleda napovedi televizijskega vremenarja ne bodo izpolnile. In kaj bi človek takega lepega jesenskega dne počel v pisarni? Zato smo se odločili in jo mahinili na pot proti Krškemu polju, da obiščemo naše »vzhodne TOZD«. Hoteli smo na kraju samem zvedeti kako in kaj jim teko posli, zlasti ko so se še pred nedavnim širili glasovi o njihovih križih in težavah, da, celo rdečih številkah in o nujni spremembi programa proizvodnje tako v Lipi kot v Boru. Niso namreč mačje solze, če se ne kriv ne dolžan znajdeš v godlji, ki jo nisi sam zakuhal. In ker tudi težavam v Lipi in Boru ni botrovala njuna nesposobnost ali neiznajdljivost, pač pa upadanje investicijske gradnje v naši državi, od katere sta ti TOZD življenjsko odvisni, je bila skrb za njuno nadaljnjo usodo še večja. Torej: pot pod noge pa hajdi v korak!

Šli smo torej v Kostanjevico na Krki, kjer ima sedež naš TOZD Lipa. Spotoma se nam je motalo po glavi morda nekoliko neumno vprašanje, čemu vendar rečemo Kostanjevica na Krki, ko pa na drugi strani pravimo Otočec ob Krki, vemo pa, da mimo obeh teče ista Krka... Ko pa prideš do slikovitega in romantičnega mesteca, ki širom po svetu slovi po svojih kulturnih znamenitostih in »Formi vivi«, ti je koj vse jasno. Kostanjevica je dejansko na Krki, saj pretežni del starinskega mesta z vseh strani objema nekdanja zelena, zdaj pa zaradi nekaterih znanih, še več pa neznanih onesnaževalcev nič več tako lepa reka. Toda take misli nam je kmalu pregnalo dejstvo, da smo se pripeljali pred vhod naše vrle Lipe.

V LIPI GRADIJO

Prvo, kar nam je padlo v oči, je bila živahna dejavnost na gradbišču ob tovarniški hali. Videli smo Pionirjeve delavce, ki so opravljali vsak svoj posel in opazili, da so že zabetonirani temelji nove stavbe, ki bo zrastle ob stari kot njena ponovitev. Zvedeli smo, da so gradbena dela stekla desetega septembra in da

doslej potekajo v redu, le vreme jim nagaja. Da — ob betoniranju so morali zaradi vode, ki je sproti zalivala temelje, priskočiti na pomoč celo kostanjeviški gasilci s svojimi črpalkami... Kljub obilni letošnji moči pa predvidevajo, da bo gradnja končana do decembra letos, ko naj bi v novih prostorih že stekla nova proizvodnja.

Srečali smo predsednika delavskega sveta Martina Rangusa in ga pobarali, kako in kaj. Kakšna bo Lipina nova proizvodnja, kako v TOZD gledajo na novo investicijo in še druge reči. Saj veste: če smo že bili v Kostanjevici in če smo imeli pred seboj »vodilnega samoupravljalca«, je bilo treba to srečanje izkoristiti in zvedeti čim več.

Prijazni predsednik nam je povedal, da se jim odslej ne bo treba več ubadati s posameznimi naročniki in obrtniškim načinom dela in proizvodnje, saj bodo postali industrijski obrat, ki bo kot kooperant izdeloval različne elemente za naše izvoznike TGD, TDP in druge. Delo bo zagotovljeno in ne bo bojazni, da bi ostali brez naročil.

»Veste, naši delavci so vsi za to, saj v tem vidijo svojo perspektivo in zagotovljeno delo. Morda bo sem in tja kakšen problemček ob posamičnih razvrstitvah delavca na nova dela in naloge, ki pa ga bomo z dobro voljo in družno rešili v zadovoljstvo vseh. Morda bo problem tudi v tem, ko se bomo morali privaditi na industrijski način proizvodnje in opustiti dosedanjega, ko vsak mizar sam izdelal »svoj« izdelke. Pa se bomo že znašli, saj kmalu pridemo k vam v Staraž »na prakso«.

V nadaljevanju pogovora smo zvedeli, da zaradi nizkih cen, ki zdaj veljajo v njihovi dejavnosti, zaslužijo komaj za les. Povrhu tega pa jih pestijo tudi drugi stroški, ki so strahovito narastli in zato je bil res skrajni čas, da se nekaj ukrene. Ta »nekaj« pa je prav preusmeritev proizvodnje, ki pa seveda terja tudi novo investicijo, ki je prav zdaj v teku in za katero upajo, da bo končana v roku, ki je zgovorjen.

»Upamo — je še rekel Martin Rangus — da se Amerikanci ne bodo premislili in da bodo še kupovali Novolesove

izdelke. Če bo šlo naprej po načrtani poti prodaje na tuji trg, tudi nam kot kooperantom izvoznih TOZD Novolesa ne bo težko...«

Videli smo, da v Lipi veje dober veter in da ni bojazni, da ta TOZD ne bi splaval iz težav. Delavci so sprejeli program prenove in spremembe proizvodnje in vsi so prepričani, da bodo v svojih prizadevanjih uspeli. Temu prepričanju se pridružujemo tudi mi in želimo, da bi Lipa ozelenela v predvidenem roku. Bojzani, da ne bi, razen vremena — ni!

SKOK K ŽOLNIRJU

Kaj kulturni hrami, kaj Forma viva — bi rekel nekdo, ki ni vnet za visoko kulturo. Oštarije in njihove usluge si oglejte, ljudje božji, pa boste videli, kako in kaj! In res... Kostanjevica sicer premore malo duš, veliko manj kot Novo mesto, ima pa mnogo več (in to dobrih) gostiln. Kamor zaideš, te sprejme prijazen nasmehek in dobiš skoraj vse, kar si zaželiš. In še to: v Kostanjevici nimajo odloka, da začno točiti močnejše pijače šele po osmi pa imajo menda zato tudi nižji stalež bolniške, pri nas se odtlej, ko vstanemo in do osmih, ko se lahko »zaščitimo«, bacili že

razpasejo, pri njih pa jih »požgejo« že prej... Naj bo tako ali drugače, drži eno: v Kostanjevici je obilo dobrih gostiln. In ko smo bili že tam, je bilo prav (saj imamo tudi na službenem potovanju pravico do polurnega odmora), da se malo okrepimo. Izbrali smo si gostilno »ŽOLNIR«, ki je neposredni sosed naše Lipe in kjer njeni delavci tudi sicer malicajo, ko svojega lastnega obrata prehrane (zaenkrat) nimajo.

Pri Žolnirju bojda malico dobro plačajo, dobijo pa nekaj manj, kot pričakujejo.... Včasih je dobro, včasih ni... ali se v povprečju zgliha? Ker nismo bili inšpektorji, se v to vprašanje posebej nismo vtikali.

Zvedeli pa smo druge reči! Da hiša, v kateri je zdaj omenjena gostilna, stoji na robu Krakovske hoste in da jo je v letih 1817-1820 meril inženir Josip Ressel. To je oni, ki je izumil ladijski vijak. In še je bilo ugotovljeno, da je ta Ressel opravljal svoje vijačniške poizkuse prav na Krki, ki jo zdaj zasirajo razni brez-

(Nadaljevanje na 6. str.)

(Nadaljevanje s 5. str.)

rižniki. Ker nismo kdo ve kakšni romantiki, niti prisluhnili nismo nadaljnjim izpovedim vrlih in prijaznih delavcev gostilne, da se je Ressel menda zaljubil v kmečko dekle in da je Jurčič po tej zgodbi napisal svoje delo »Klosterski žolnir«, pač pa smo jo službeno ubrali proti Krškemu, kjer živi in se razvija (udaj vse bolj) naš TOZD Bor.

V KRŠKEM RASTE ZELEN BOR...

Pot iz Kostanjevice do Krškega ni dolga, je pa lepa. Po ravnem Krškem polju se vijugaš mimo polj in nasadov in že zaideš v predmestje Krškega. Hudo znane nuklearne elektrarne ne vidiš, pelješ pa se mimo uglednih firm Kovinarska Krško in SOP Krško ter v križišču za štadionom, kjer drvo vozači motokrosa, zaviješ v desno. In potlej si tam...

Tudi v Boru so imeli težave, vendar so jih — kot izgleda — povsem premagali. Tudi Bor (kot lipa) je bila organizacija, ki se je ukvarjala s splošno-mizarskimi deli in ki je izdelala proizvode stavbnega pohištva in jih tudi sama v stavbe na gradbiščih montirala. In tudi pri njej so se pokazali znaki zastoja in upadanja naročil in tudi pri Boru je bila izrečena odločitev, da spremenijo program. Pojavilo pa se je isto vprašanje kot pri Lipi! Sprememba programa je terjala spremembo dela in miselnosti ljudi! Kako delati poprej kot samostojni mizar, zdaj pa kot delavec za strojem, ki opravlja samo določene faze proizvoda? Govorili smo in zvedeli, da je tak prehod »miselnosti« težak.

In kaj nam je povedal predsednik Osnovne organizacije sindikata Ivan Grabnar?

»V Boru — vsaj po mojem — Ni nobenih problemov več! Spočetka so bile težave, ko smo prešli na drugačen način dela, zdaj pa je vse v redu in že dosegamo planirane in tudi izvozne uspehe. Še hip, pa bomo na zeleni veji in pokrili vse za nazaj! V naši TOZD smo se zavzeli vsi in zaživele so samoupravne oz. sindikalne skupine. V njih se srečamo vsi od »najmanjšega do največjega« in si sproti povemo vse, kar nas teži.«

Zvedeli smo, da so v Boru uredili medsebojne odnose in ustvarili vzdušje, v katerem se zavest pripadnosti temeljni or-

ganizacijski krepi, saj delavci vedo, da so se prav odločili. Njihov program je res zahteven, gre pa ves v izvoz in to je tudi nekaj. Zdaj vemo, da je tudi TOZD Bor splaval iz težav in da je novi Novolesov izvoznik.

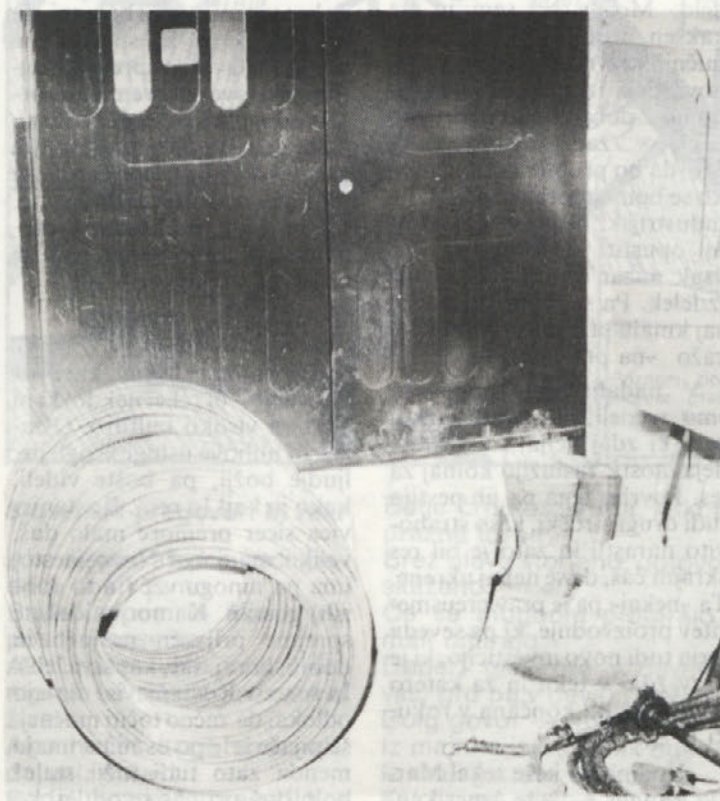
In končno, tik pred odhodom, smo od prijaznega predsednika sindikata zvedeli, da je in ni več po domače, kot večkrat poprej in da imajo delavci zdaj ob delu v Boru dejansko občutek socialne varnosti!

Tako pa je tudi prav! Delavci Novolesa morajo vedeti, da pripadajo eni družini in da zaradi morebitnih občasnih in lastnih težav ne bodo propadli. To vedo tudi v Boru, saj je bilo med pogovorom rečeno, da imajo v Novolesovih službah in TOZDIH vso podporo.

Zatorej le naprej, tovariši iz Lipe in Bora!

KONEC V DEŽJU

In obiska je bilo konec... Pot nas je peljala nazaj, skoz lepo Kostanjevico čez Šentjernej proti Novemu mestu. A glej ga vraga! Mimo napovedi uradnega TV meteorologa in mimo drugih vremenarjev se je med potjo naekrat vreme skazilo, nebo se je pooblačilo in že tam proti Ratežu je začelo močno deževati. Ker je bil naliv vse močnejši, smo se v gostilni na Ratežu ustavili in izstopili. Kaj pa je bilo potlej, pa ni več predmet tega potopisa. Saj niti ni važno, ker je delovni čas že potekel... V. B.

Kako priti do hidranta — primer neorganiziranega varstva pred požari

Oktober — mesec požarnega varstva

Požarna varnost, kot sestavni del družbene samozaščite, je tisti del dejavnosti v organizacijskem, tehničnem in samoozaščitnem smislu, s katerim v pogledu doseganja rezultatov objektivno ne moremo biti nikoli zadovoljni, kajti v nobenem primeru dejavnosti, se ne more govoriti o 100% zaščiti in varnosti, brez obzira na doseženo nivo tehnično-tehnološkega znanja in opremljenosti.

Razlog teme je z ene strani nedorečenost normativnih aktov, ki urejajo področje požarnega varstva, kateri se praktično lahko vedno dopolnjujejo, kakor tudi pomanjkljivosti v organizacijskem smislu. Poudariti moramo, da oblika organizacije preventivnega in operativnega delovanja s področja požarnega varstva, nikoli ne more biti končna vrednost, katera ne bi mogla biti boljše in efikasnije.

Z druge strani pa je bil dosedaj razlog temu tudi pomanjkljivo koriščenje naprav za odkrivanje in gašenje požarov, slaba informiranost ter seznanjanje s tega področja. Še vedno je

velik problem hiter razvoj tehnično tehnoloških procesov, ter nezadovoljiv nivo splošne tehnične kulture s področja požarnega varstva.

Poleg teh objektivnih razlogov in okolnosti, so prisotni še subjektivni razlogi, kar pomeni slaba angažiranost na področju trajne izgradnje in vzdrževanja na višji nivo posamezne in skupne družbene zavesti o zaščiti družbene imovine in družbenega sistema v celoti.

Če analiziramo stanje požarnega varstva v naši DO, lahko ugotovimo, da je v zadnjem času narejen velik korak pri izvajanju mer varstva pred požarom, še posebno na področju usposabljanja zaposlenih o načinu rokovanja za napravami in sredstvi za gašenje požara, uvažanja novih zaščitnih naprav, ter naprav za odkrivanje in gašenje požarov v obstoječe in nove tehnološke procese, kakor tudi nabava novih požarno varnostnih preventivnih sredstev.

Poleg tega pa se pojavljajo še drugi problemi, ki so v največ primerih glavni vzrok povečane požarne nevarnosti. Naštel bom le nekaj najvažnejših.

— ugotovljeno je, da je služba požarnega varstva kadrovsko neodgovarjajoče izpopolnjena in organizirana,

— da se tej službi ne daje pravega poudarka, kakor tudi da delavci omenjene službe nimajo odgovarjajočih pooblastil,

— neodgovoren odnos do požarnega varstva odgovornih oseb v TOZD,

— da zaposleni, ki imajo pravico in dolžnost izvajati navodila družbene samozaščite, oziroma navodila za varstvo pred požarom, le-teh ne izvajajo dosledno,

— in ne nazadnje je eden od teh problemov tudi slabo sodelovanje požarno varnostne službe z investicijsko službo v primeru novogradenj.

Vsi navedeni problemi nakazujejo na zaključek o večji angažiranosti vseh subjektov glede požarnega varstva v naši delovni organizaciji.

Janko Kovačec

Zgoraj na posnetku vidite, kako delavci iz TOZD-a ŽAGA Straža preskakujejo ovire na poti do malice v menzi. Kljub temu, da imamo v Novolesu lepo asfaltirano pot do menze, nekateri delavci raje uberejo krajšo pot, ki je napornejša in predvsem nevarna. Kljub stalnemu opozarjanju, in navkljub opozorilom znakom nekateri delavci iz Žage ubirajo pot do menze preko tirov, pod žerjavi in preskakujejo več kot dva metra visoke ovire. V TVP so »prehod« med Žago in TVP zagradili z dokaj visoko ograjo.

Nič ni pomagalo, še naprej so plezali čez ograjo. Nato so nametali več kot 2 metra visoko skladovnico oblic, da bi ja ne mogli predrzneži čez. Tudi to nič ne pomaga!

Nekateri (žal jih ni malo) še naprej plezajo, preskakujejo in naravnost izzivajo nesrečo. Delavcem (nediscipliniranim) v premislek:

ali bo res treba zaradi nekaterih predrznežev slejkoprej zbirati za vence?!? ZAKAJ??

Program aktivnosti NNNP za leti 1984 in 1985

4. Ostale aktivnosti

V letu 1984 in naslednjih letih bomo nadaljevali z akcijami za izboljšanje prometne in požarne varnosti ter varnosti in zaščite pri delu. Dosedanji rezultati na teh področjih dokazujejo, da do slej vloženi napor in aktivnosti niso bili zaman. Z organizirano aktivnostjo, preventivnim delovanjem ter krepitvijo zavesti delovnih ljudi smo zlasti v letu 1983 uspeli število prometnih nesreč in požarov zmanjšati.

Na področju prometne varnosti moramo v letu 1984 nadaljevati s procesom podružbljanja. Zato je nujno, da vložimo nove napore predvsem na področju preventivnega delovanja, saj je mogoče za vzgojo, izboljšanje prometnih razmer in krepitvijo samozagotovitve zavesti, zlasti pa neposrednih udeležencev prometa doseči še boljše rezultate.

Zaključek

Aktivnosti v okviru akcije NNNP se bodo izvajale v letu 1984 in 1985 na podlagi letnih programov DPO in strokovne službe za SLO in DS. Ak-

tivnosti DO morajo biti v povezavi z KS, šolo, sosednjimi delovnimi organizacijami in vsemi komponentami SLO in DS. Posebno je treba poudariti organiziranje in usposabljanje za potrebe narodne zaščite, CZ, komiteje za SLO in DS, nabavo osebnih zaščitnih kompletov za zaščito delavcev od RKB dejstva, varnost človekovega delovnega in življenjskega okolja ter skrb za prometno in požarno varnost ter zaščito pri delu.

Posebna skrb komiteja za SLO in DS je na načrtnem delovanju in ukrepanju za zaščito in reševanje ljudi in družbenega premoženja ter hitrega odpravljanja posledic v primeru elementarnih nesreč.

Vaja NNNP v sklopu teh aktivnosti se bo izvedla v DO v mesecu novembru 1984, zato je potrebno da vsi tozdi naredijo kratke programe zaradi usposabljanja delovnih ljudi, komitejev za SLO in DS, NZ, CZ za lažje vodenje v izrednih razmerah.

Koordinacijski
komite

Vladimir Bajc

Znanstvenik

Dr., mr. pr. fr... ali kakšne nazive že imajo dan današnji znanstveniki — Pepi Založnik se je onega dne sprehajal ob zeleni reki, ki zaradi onesnaženja še ni bila takšna da bi lahko videl na njeno dno. Hodil je po stezi ob njej in budno znanstveno oko mu je ta hip zagledalo na dnu ležati dve plošči, na katerih sta se iz maha, ki je ploščo delno pokrival, nakazovala dva napis. Zgrabilo ga je strast, da si je sezul čevlje, slekel nogavice in zavihal hlače in zabredel v mrzlo vodo. Z veliko težavo je spravil obe plošči na breg in se oddahnil...

Sedel je dober čas, da se je spet opravičil in obul, potlej pa je pogledal, kaj je spravil z rečne- ga dna na svetli dan.

Bili sta (kot rečeno) dve plošči — deloma z mahom pokriti in večje oko je lahko med in pod mahom razbralo neke črke.

»To je vendar čudovito!« — si je rekel Pepi. »Našel sem star napis in kamlu bom zaslovel...«

Postrgal je mah s plošč in pokazale so se črke. Na prvem PSE, na drugem pa NAV...

»Hudiča«, si je rekel dobri Pepi. »Kaj pa to pomeni? Kaj povesta ta napisa?«

In začel je razglabljal... PSE bi lahko kazalo na latinsko besedo »pseudo« kar pomeni lažen, goljufiv. Torej bi se dalo sklepati, da je bilo todnjega dni nekaj narobe, nekaj lažnega... Kaj pa NAV. Ali to prihaja od latinske besede »navis«, kar pomeni ladjo in bi si torej dalo sklepati, da je bilo tod lažno pristanišče. Kjer so skrivaj prikazovali pred sovražnikom, da imajo ladje, v resnici pa jih niso imeli? In še in še je ugibal in utrinjale so se mu znanstvene mi-

sli kot utrinki na poletnem nebu...

Vsa svoja razglabljanja in ugibanja, odkritja in domneve o PSE in NAV je zbral v obširni knjigi, ki jo je v času, ko so naše samoupravne interesne skupnosti še imele kaj denarja, spravil na beli dan v debeli knjigi pod naslovom: NAJDBE STARIH ZAPISOV V REKI PIŠKI...

Knjiga je zagledala beli dan in med znanstvenim svetom zbudila mogočno zanimanje. Kot je pri nas v navadi so priredili na to temo veliko simpozijev in sestankov ter znanstvenih srečanj in ljudje so si ogledovali najdeno ploščo, prebirali članke in izdano knjigo in bili prepričani, da je za naš svet najdba nekaj pomembnega...

In Pepi Založnik je postal slaven znanstvenik!

Onega dne pa se je spet sprehajal po parku in sanjal o svoji bodočnosti. Hodil je tik ob reki in korak ga je zanesel izven potke. Zakoračil je nevede v travo in se čez čas spotaknil v kamen, ki je širok ležal ob poti.

Padel je in se lahko šele čez čas dvignil. Obrisal si je hlače in pogledal, kaj je botrovalo njegovemu nenadnemu padcu. In videl je bil, da je bila to kamnita plošča, na njej pa vrezane skrivnostne črke...

Kot blisk ga je prešinilo! To je vendar dopolnitev moje prejšnje najdbe! Našel sem rešitev! Dobil bom najmanj Nobelovo nagrado...

In postrgal je nekaj mahu z napisa in zazrl se je v napis: RVICO...

Hudiča, kaj naj pa to pomeni! Kaj je to in v kakšnem jeziku: rvico? Takrat pa se mu je posvetilo in priklikal si je v spomin napisa iz prejšnjih kamnov oz. plošč PSE NAV. Če je vse to zložil, ni pomenilo nič drugega kot: pse na rvico, kar je bilo njega dni običajno opozorilo v parkih... Da pa ne bi skazil svoje znanstvene zvezde, je novo najdbo koj zagnal v (takrat že zrlu umazano) reko.

Zahvala

Ob smrti mojega moža Franca Urbančiča, se iskreno zahvaljujem sodelavcem celotnega TOZD-a TDP za denarno pomoč, podarjeno cvetje in izrečeno sožalje. Vsem, prav vsem, ki ste kakorkoli sočustvovali z nami, iskrena hvala!

Urbančič Marija

Zmagovalna ekipa tozd TES s priznanji

Nogometni turnir Straža 1984

V soboto, 29. 10. 1984 so se na nogometnih igriščih v Vavti vasi zbrali predstavniki trinajstih Novolesovih TOZD, da med sabo pomerijo moči in znanje v malem nogometu. Igre so bile zanimive, borbene in po šestih urah igranja smo dobili lestvico najboljših.

REZULTATI:

1. kolo

Žaga : TAP 1 : 0 Sigmat : Bor 4 : 4 po streljanju sedemmetrovk 6 : 4 za Bor

TSP : TES 0 : 3 TVP : DSSS 1 : 4 BLP : TGD 3 : 0 (brez borbe)
TPP : IGK 5 : 0 TKO : TDP 5 : 3

2. kolo

Žaga : BOR 1 : 5 TES : DSSS 3 : 0 brez borbe
TGD : TPP 0 : 3 TKO direktno v 3. kolo

3. kolo

BOR : TES 4 : 3 (po pritožbi TES-a, da za BOR igrajo igralci, ki niso člani DO Novoles, je bil TOZD BOR diskvalificiran, tekma pa registrirana z rezultatom 3 : 0 za TES)

TPP : TKO 0 : 1

FINALE: TES : TKO 3 : 1

Vestni red: 1. TES, 2. TKO, 3. TPP

Najboljši strelec turnirja je bil SCHWENER SLAVKO IZ TES.

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

1. žensko ime (tuje) 2. pesnik nežnih pesmi 3. prijetna vonjava
4. ki se v zadnjih zlogih ujema 5. obmorska rastlina

Cene moznik in premikanje urnih kazalcev

Kaj lahko zgodi se, če nespametno premikaš urne kazalce, nam pove usoda našega Ceneta, ki je nevede in nehote 30. 9. malce preveč premaknil urne kazalce nazaj...

Riše: Ivan Balog
Piše: Vladimir Bajc

